

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 25/06-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Jána Lubyho o sťažnosti J. R., bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 345/04 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 345/04 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e ,** aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 345/04 konal bez zbytočných prietáhov.

3. J. R. **n e p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť J. R. trovy právneho zastúpenia 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet právnej zástupkyne JUDr. D. Š., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2006 doručená sťažnosť J. R., bytom B., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 345/04 o náhradu škody s príslušenstvom.

Sťažovateľ sa žalobou podanou 22. marca 2004 Okresnému súdu Banská Bystrica podľa § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom domáhal od Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom financií Slovenskej republiky, náhrady škody vo výške 403 602 Sk s prísl. Okresný súd Banská Bystrica postúpil 23. marca 2004 spis z dôvodu miestnej príslušnosti okresnému súdu. Uznesením zo 4. mája 2004 uložil okresný súd odporcovi povinnosť vyjadriť sa k žalobe a obom účastníkom konania vyjadriť sa, či súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľ podaním z 12. mája 2004 rozšíril žalobu o náhradu škody a podaním z 10. júna 2004 zmenil žalobný návrh. Okresný súd vyzval 18. júna 2004 právneho zástupcu sťažovateľa na predloženie kópií týchto podaní. Sťažovateľ ich doručil okresnému súdu 30. júna 2004. Vyjadrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky bolo okresnému súdu doručené 11. februára 2005. Sťažovateľ podal 27. decembra 2005 predsedovi okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú okresný súd uznal za dôvodnú. Následne okresný súd po pridelení veci novej konajúcej sudkyni nariadil termín pojednávania vo veci na 23. máj 2006.

Sťažovateľ je toho názoru, že uvedeným postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Žiada preto, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že

„nekonaním Okresného súdu Bratislava I. bolo porušené právo sťažovateľa zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a priznáva sa mu finančné zadosťučinenie 400.000.- Sk, ktoré mu bude vyplatené do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

Právnej zástupkyňi sťažovateľa JUDr. D. Š. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia 5.330.- Sk (2 právne úkony á 2.501.- Sk, prevzatie + príprava, písomné podanie, 2 x režijný paušál á 164.- Sk), ktorá jej bude vyplatená do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd okresný súd, aby sa vyjadril k sťažnosti a či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Sťažovateľ už v sťažnosti uviedol, že vo veci netrvá na ústnom pojednávaní.

Okresný súd oznámil, že na konaní ústneho pojednávania netrvá a k sťažnosti v liste sp. zn. Spr. 2209/05 z 3. marca 2005 uviedol:

„Návrh na začatie konania bol postúpený na tunajší súd dňa 30. 3. 2004 a upovedomenie o postúpení veci bolo doručené navrhovateľovi dňa 25. 3. 2004. Na základe úpravy súdnej tajomníčky zo dňa 4. 5. 2004 bol právny zástupca navrhovateľa vyzvaný na zaslanie potrebného počtu vyhotovení návrhu v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Výzvu súdu prevzal dňa 23. 6. 2004. Uznesením č. k. 8 C 345/04-24 zo dňa 4. 5. 2004 vyzval súd odporcu na vyjadrenie sa k návrhu na začatie konania.

Doplnenie podania bolo doručené súdu dňa 12. 5. 2004 a právny zástupca navrhovateľa požiadal podaním doručeným súdu dňa 10. 6. 2004 o pripustenie zmeny návrhu. Kópie príloh a žiadostí doručil právny zástupca navrhovateľa dňa 30. 6. 2004.

Vyjadrenie k návrhu doručil odporca dňa 11. 2. 2005.

Vec bola na základe Rozvrhu práce na rok 2005 pridelená novej zákonnej sudkyňi JUDr. O. D., ktorá dospela k záveru, že bola skončená príprava pojednávania a vo veci stanovila termín pojednávania na deň 23. 5. 2006 o 12. 00 hod. č. dv. 59. V súlade s Občianskym súdnym poriadkom budú účastníci konania a ich právny zástupcovia na stanovený termín pojednávania písomne volaní.

Priebeh konania bol zo stany vedenia Okresného súdu Bratislava I na základe sťažnosti navrhovateľa od 16. 1. 2006 sledovaný. Sťažnosť sťažovateľa bola hodnotená ako dôvodná, nakoľko boli zistené skutočnosti svedčiace o vzniku objektívne daného prierahu v konaní, ktorý ale nebol zavinený zákonnou sudkyňou.

Z obsahu spisového materiálu tunajšieho súdu sp. zn. 8 C 345/04 a sťažnostného spisu Spr. 2209/05 je zrejmé, že k zbytočným prierahom v predmetnom konaní nedochádzalo a skutočnosť, že v oddelení 8 C v súlade s Občianskym súdnym poriadkom sa vybavuje vysoký počet pridelených vecí popri priebežnom mesačnom nápade nových vecí (cca vecí)(nebolo uvedené koľko; pozn.). Vo veci bol zistený objektívny prierah v konaní od 4. 5. 2004.

S poukazom na uvedené si dovoľujem navrhnúť váženému Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby bola vzatá na vedomie skutočnosť, že súd konal v súlade s platnými právnymi predpismi s ohľadom na množstvo vecí vybavovaných v oddelení 8 C.

Zdlhavosť predmetného konania (zväčšujúce sa časové úseky medzi jednotlivými úkonmi sudkyne) spôsobila taktiež neúmeraná zaťaženosť sudkyne vzniknutá z dôvodu pretrvávajúceho nedostatočného personálneho obsadenia Okresného súdu Bratislava I sudcami vzniknutého po odchode zákonnej sudkyne z oddelenia 8 C JUDr. I. Š..

V prípade, že ÚS SR dospeje k záveru, že bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov, navrhujeme aby ÚS SR nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie z dôvodu, že sa so sťažnosťou na riešenie vzniknutej situácie neobrátil na vedenie súdu už v roku 2004 v súlade so zák. č. 88/1992 (vtedy

platného) (správne zák. č. 80/1992 Zb.; pozn.) a nežiadal vec riešiť a aj z dôvodu, že vo veci bol stanovený termín pojednávania s ohľadom na stav vybavovaných vecí v oddelení.“

Uvedené skutočnosti boli zistené aj z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 345/04.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“, a práva na prejednanie veci v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“, v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 8 C 345/04.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98). „Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98) alebo iným zákonom predpísaným spôsobom, ktorým sa nastoľuje právna istota inak ako právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prejednávanej veci.

1. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vec nie je právne ani skutkovo zložitá a tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy

všeobecných súdov. Predmetom konania je náhrada škody s príslušenstvom. Na právnu a faktickú zložitost' veci nepoukázal ani predseda okresného súdu.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania pred okresným súdom možno počas doterajšej doby konania hodnotiť ako aktívne a súčinnostné, ktoré nijakým spôsobom neprispelo k doterajšej dĺžke konania.

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či nedošlo k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní sp. zn. 8 C 345/04, bol postup okresného súdu. Vec bola okresnému súdu ako súdu príslušnému postúpená Okresným súdom Banská Bystrica 30. marca 2004. Uznesením č. k. 8 C 345/04-39 zo 4. mája 2004 bolo odporcovi uložené, aby sa vyjadril k návrhu, a obom účastníkom konania, aby sa vyjadrili, či súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania, resp. či sa podľa § 115a Občianskeho súdneho poriadku práva na verejné prejednanie veci vzdávajú. Uvedené uznesenie bolo účastníkom konania expedované 24. januára 2005, t. j. po 8 mesiacoch. Navrhovateľovi (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľovi) nebolo dosiaľ doručené, odporcovi - Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) - bolo doručené 28. januára 2005. Ministerstvo financií podalo svoje vyjadrenie k žalobe okresnému súdu 11. februára 2005. Okresný súd vo veci nevykonal celý rok žiadny úkon, hoci mu v tom nebránila zákonná prekážka. Po viac ako roku od doručenia vyjadrenia ministerstva financií nariadil okresný súd prvé pojednávanie vo veci na 23. máj 2006, t. j. po viac ako dvoch rokoch od podania žaloby. Ústavný súd zistil, že v konaní, ktoré na okresnom súde trvá viac ako dva roky, predstavuje obdobie nečinnosti súdu 20 mesiacov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd rozhodol, že doterajším postupom (nečinnosťou) okresného súdu došlo v súdnom konaní sp. zn. 8 C 345/04 k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným

rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie nebolo do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 345/04 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov.

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Dospel pritom k záveru, že v danom prípade je postačujúce, aby v súvislosti s deklaroványm porušením prikázal okresnému súdu vo veci ďalej konať bez zbytočných prietáhov, a preto finančné zadosťučinenie sťažovateľovi, ktorý požadoval sumu 400 000 Sk, nepriznal.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. D. Š. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd uznal za účelne vynaložené náklady právnej pomoci dva úkony právnej služby urobené v roku 2006 (advokátka uviedla nesprávny výpočet a sumu 5 330 Sk; pozn.). Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal ústavný súd sťažovateľovi úhradu trov konania 5 788 Sk.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2006